
Opgave 1 De nieuwe werkwijze van jeugdgevangenissen

Bij deze opgave hoort tekst 1 .

Inleiding

Veel jeugdgevangenissen leggen tegenwoordig de nadruk meer op het opvoeden van jongeren en minder op repressie.

Gebruik tekst 1.

Criminaliteit hangt samen met een aantal maatschappelijke vraagstukken. De nieuwe werkwijze van jeugdgevangenissen past bij de aanpak van criminaliteit als een vormingsvraagstuk en bij de aanpak van criminaliteit als een verhoudingsvraagstuk.

- 3p 1 Leg uit dat criminaliteit als een **vormingsvraagstuk** gezien kan worden op grond van tekst 1. Gebruik in je uitleg:
- een kernconcept bij het hoofdconcept vorming;
  - een voorbeeld uit tekst 1.
- 2p 2 Leg uit dat criminaliteit als een **verhoudingsvraagstuk** gezien kan worden op grond van tekst 1. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept gezag;
  - een voorbeeld uit tekst 1.
- 2p 3 Leg uit dat de nieuwe werkwijze gericht is op het herstellen van gezag. Gebruik in je uitleg:
- de definitie van het begrip sociale controle;
  - een voorbeeld uit tekst 1.

Repressie en opvoeden passen bij verschillende strategieën om criminaliteit te bestrijden. Repressie past bij de strategie van rechtshandhaving en opvoeden past bij de strategie van ondersteuning en hulpverlening.

Bij elke strategie passen een voorbeeld uit tekst 1, een bijbehorende functie van straffen en een school uit het strafrecht. In onderstaand schema zijn op twee plekken de antwoorden al ingevuld.

- 4p 4 Neem de letters uit onderstaand schema over en geef bij elke letter het juiste antwoord.

strategie om criminaliteit te bestrijden	rechtshandhaving	ondersteuning en hulpverlening
voorbeeld uit tekst 1 van deze strategie	a	verplicht naar school en verplicht therapie (regels 19-21)
bijbehorende functie van straffen	vergelding	b
school uit het strafrecht die het best past bij deze strategie en deze functie	c	d

- 2p 5 Leg op grond van tekst 1 uit welke vorm van sociale controle er gebruikt wordt bij de behandeling van jongeren in jeugdgevangenissen.

- 2p 6 Leg uit dat een jeugdgevangenis een sociale institutie is. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept sociale institutie;
  - een voorbeeld uit tekst 1.

“Zonder behandeling komen jongeren er criminelere uit dan ze erin komen”, zegt Van der Helm (zie regels 39-41 van tekst 1). Een nadeel van gevangenisstraf kan stigmatisering zijn.

- 2p 7 Leg uit hoe gevangenisstraf kan leiden tot recidive onder jongeren. Gebruik in je uitleg het kernconcept identiteit.

Stel dat je wilt onderzoeken welke factoren leiden tot minder recidive onder jongeren. Je trekt een steekproef onder ex-gedetineerde jongeren.

- 2p 8 Leg uit aan welke eis de steekproef minimaal moet voldoen om geldige conclusies te kunnen trekken. Gebruik in je uitleg een eis van sociaalwetenschappelijk onderzoek.

Opgave 1 De nieuwe werkwijze van jeugdgevangenissen

---

tekst 1

Zware jongens, zachte hand

Alle ferme taal van staatssecretaris Teeven van Justitie ten spijt kiezen de jeugdinstellingen voor 'opvoeden' in plaats van repressie. (...) Het opsluiten zelf is al voldoende straf, is het idee. (...)

Over één ding wil onderzoeker (...) Peer van der Helm duidelijk zijn. De nieuwe werkwijze in de Nederlandse jeugdgevangenissen is absoluut niet soft. (...)

Bij binnenkomst vinden de jongeren het 'verschrikkelijk' om hun smartphone in te leveren, vertelt Van der Helm. "Aan het gestructureerde leven in een jeugdgevangenis zijn ze niet gewend: vroeg opstaan, jezelf elke dag wassen, gezamenlijk ontbijten met mes en vork, verplicht naar school en verplicht therapie in de groep."

Groepsleiders geven met hun gedrag het goede voorbeeld en moeten de

jongeren helpen bij het maken van keuzes. "Maar het valt de jongeren zeker niet mee om bijvoorbeeld autoriteit te respecteren, iets waar ze op straat vaak lak aan hadden."

Een jeugdgevangenis is zeker geen hotel, wil Van der Helm (...) beklemtonen. "Het principe van rust, reinheid en regelmaat en daarnaast grenzen stellen zijn er belangrijk. Wie bijvoorbeeld wordt betrapt op soft-drugs, verliest sommige privileges." (...)

Daarmee komt Van der Helm op zijn stokpaardje: jongeren kunnen erop vooruitgaan als het leefklimaat in een instelling goed is. "Zonder behandeling komen jongeren er criminelier uit dan ze erin komen. Met behandeling wordt een klein positief effect bereikt: 20 procent van de jongeren verlaat het criminele pad." (...)

naar: de Volkskrant van 2 oktober 2013